

Jak wspierać rozwój umiejętności społecznych u dzieci

Opracowanie na podstawie artykułu Joanny Pstrągowskiej „Jak wspierać rozwój umiejętności społecznych u dzieci?” (Bliżej Przedszkola, 2/2019).

1. Dziecko jako istota społeczna

Dziecko od urodzenia (a nawet wcześniej) jest istotą społeczną. Jego rozwój zależy od „żywej gleby” – czyli środowiska rodzinnego, relacji i wsparcia dorosłych. Rodzice mają kluczową rolę w tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi emocjonalnemu i społecznemu.

2. „Składniki odżywcze” dla rozwoju społecznego dziecka

- Bliska relacja z rodzicem – oparta na miłości, szacunku i zaufaniu.
- Równowaga między granicami a autonomią – dziecko potrzebuje zarówno wolności, jak i jasnych zasad.
- Modelowanie zachowań – dzieci uczą się przez obserwację dorosłych. Jeśli rodzic reaguje spokojnie i z empatią, dziecko uczy się podobnych reakcji.
- Słowa dorosłych mają moc – w nich dziecko odnajduje swoje odbicie i buduje obraz siebie.

3. Jak reagować na trudne zachowania dziecka?

Zachowanie dziecka to komunikat o potrzebach – często niewypowiedziany. Zamiast karać, warto pytać: „Czego moje dziecko teraz potrzebuje?”. Dziecko nie zawsze potrafi inaczej reagować – może nie znać lepszych strategii. Przykład: dziecko przeszkadzające w zabawie może po prostu nie wiedzieć, jak się do niej włączyć.

4. Co mogą robić rodzice w domu?

- ☒ Okazywać miłość i akceptację niezależnie od zachowania.
- ☒ Być wzorem – spokojnie rozwiązywać konflikty, mówić o emocjach.
- ☒ Wspólnie ustalać proste zasady domowe (np. „słuchamy się nawzajem”, „mówimy spokojnie”).
- ☒ Chwalić wysiłek, nie tylko efekt – zauważać małe kroki i starania.
- ☒ Bawić się z dzieckiem – zabawa to naturalny sposób nauki relacji społecznych.

5. Współpraca z przedszkolem

Rozwój społeczny to wspólne zadanie rodziców i nauczycieli. Warto wymieniać obserwacje i wspierać się wzajemnie w pomaganiu dziecku. Jeśli mimo działań nie widać postępów – pomocne mogą być treningi umiejętności społecznych (TUS) prowadzone przez

specjalistów. Zajęcia powinny mieć formę zabawy i pozytywnej atmosfery, bo tylko wtedy dzieci naprawdę się uczą.

6. Najważniejsze przesłanie

Dziecko rozkwita wtedy, gdy czuje się bezpieczne, kochane i akceptowane. Naszym zadaniem – jako rodziców i nauczycieli – jest stworzyć mu „żywną glebę”, w której jego umiejętności społeczne będą mogły wzrastać.

Opracowała Justyna Szczepanek